

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2547

ROLE AND DUTY OF ADVISERS TEACHERS AS PERCEIVED BY THE STUDENTS
OF AGRICULTURAL EDUCATION FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG, ACADEMIC
YEAR 2004

โดย

นางสาวสาวิตรี บัวบาน

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ร.พ.
๘๖๘๗๘

๒๕๔๗

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2547

เลขหมู่.....
58846

เลขทะเบียน.....
1 ก กว ๒๕๔๗

วัน,เดือน,ปี.....

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของหอสมุดฯ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หรือการอื่นใดที่มิใช่เพื่อการศึกษาเท่านั้น หากต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้
กรุณาแจ้งเจ้าหน้าที่หอสมุดฯ เพื่อขออนุญาตล่วงหน้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร

๗๐๒๕๕๒๑๑

b.....
i.....

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2547

ชื่อเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547

Role and Duty of Advisers Teachers as Perceived by the Students of
Agricultural Education Faculty of Industrial Education King Mongkut's
Institute of Technology Ladkrabang, Academic Year 2004

ชื่อ-สกุล

นางสาวสาวิตรี บัวบาน

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร

คณะ

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร จารุสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องบทบาท และ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)
เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
ตามความคิดเห็นของนักศึกษاپริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา
2547 (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 170
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยถามบทบาทและหน้าที่ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านส่วนตัวลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 20 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งแบบสอบถาม 170 ฉบับ ได้รับคืน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.60) มีอายุอยู่ในช่วง 20-22 ปี (ร้อยละ 71.80) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.50) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 25.90) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50-2.99 (ร้อยละ 37.60) อาชีพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 62.90) อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ใช่บิดามารดา) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.50) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 25.90) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50-2.99 (ร้อยละ 37.60) อาชีพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 62.90) อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ใช่บิดามารดา) ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 58.80) และในขณะที่ทำการศึกษายุ่้นส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่ (ร้อยละ 78.80)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 14 รายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ เรื่องแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 รายการ คือ ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าหน่วยกิตและเงินบำรุงการศึกษาต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.45) และให้ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิและใบรับรองผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.44)

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มี 3 รายการ คือ แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับการดำเนิน

กิจกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.64) และสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรม ภาควิชา คณะ สถาบัน หรือต่างสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) นอกจากนี้เป็นความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้คำปรึกษาส่วนตัว พบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 10 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มี 2 รายการ คือ แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะและแนะนำเรื่องการปรับปรุง บุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมแก่ตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.77) รองลงมาคือดักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติและบุคลิกภาพไม่เหมาะสมเช่นการแต่งกายไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 3.72) นอกจากนี้เป็น ความคิดเห็นระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาได้ เท่าที่ควร (ร้อยละ 4.11) รองลงมาคือนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับ นักศึกษามากขึ้นและควรเสียสละเวลาเพื่อนัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ใครที่มีปัญหาจึงจะ สามารถแก้ไขได้ (ร้อยละ 2.94) ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคน โดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับนักศึกษาทุกคน (ร้อยละ 2.35) และอาจารย์ควรให้คำปรึกษา ในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา (ร้อยละ 1.76) ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น (ร้อยละ 1.76)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา เสนอแนะว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะ และให้คำปรึกษาได้ เท่าที่ควรนักศึกษาจึงต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้นและควร เสียสละเวลาเพื่อนัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ใครที่มีปัญหาจึงจะสามารถแก้ไขได้ ต้องการ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคน โดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับ นักศึกษาทุกคน และอาจารย์ควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไป ปรึกษา ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษ เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง สำเร็จลงไปด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ หลายฝ่ายโดย
เฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ คือ อาจารย์ จำลอง ศรีสุวรรณ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร จารุสมบัติ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษ ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลืออื่น ๆ อีก
มากมายจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตรที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2548 ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามเป็นอย่างดี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวมาในที่นี้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การ
ดำเนินการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปด้วยดี ผู้จัดทำปัญหาพิเศษจึงใคร่
ขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

สาวิตรี บัวบาน
มีนาคม 2548

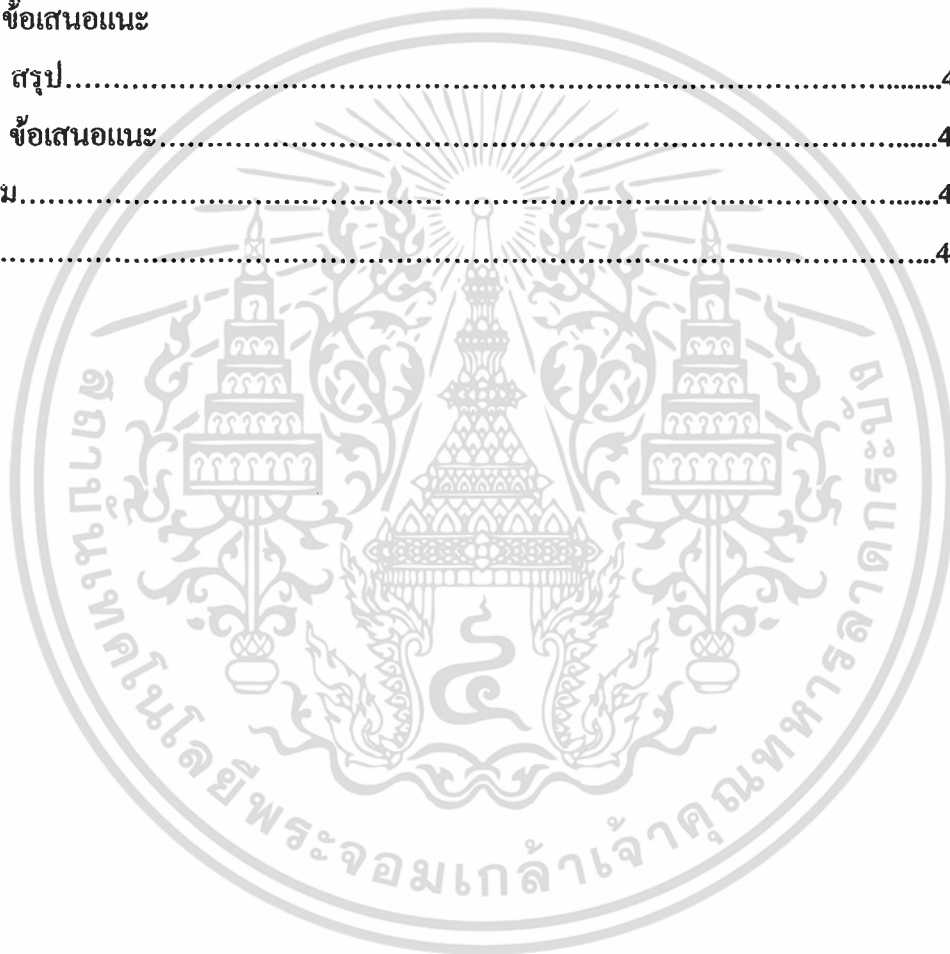
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของของบทบาทและหน้าที่.....	4
2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา.....	6
2.3 จุดประมุงหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา.....	6
2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	7
2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่างๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา.....	8
2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	10
2.7 บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	12
2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	16
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร.....	22
3.2 วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล.....	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
4.1 ผลการวิจัย.....	27
4.2 วิจารณ์ผล.....	37
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป.....	40
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	44
ภาคผนวก.....	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน.....	24
2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร.....	27
3 จำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลผู้ให้คำปรึกษา.....	29
4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการ.....	30
5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านกิจกรรม.....	32
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านส่วนตัว.....	34
7 จำนวนนักศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้นจะต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาของประเทศซึ่งต้องมีการจัดการอย่างมีหลักการ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่หลักสำคัญ คือ ผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคม แต่บัณฑิตที่ผลิตได้นั้นจะมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับระบบการจัดการเรียนการสอนและการจัดการหลายอย่างที่สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ จะดำเนินการเพื่อให้บัณฑิตที่มีคุณภาพและพร้อมจะออกไปสู่ระบบงาน อาทิเช่น การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมการแนะนำให้คำปรึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมซึ่งบทบาทหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นนั้น ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นในแต่ละภาควิชา แต่ละคณะ ตลอดจนแต่ละสถาบันย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันออกไป แต่ส่วนใหญ่แล้วหน้าที่และความรับผิดชอบหลักที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ การเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำทางวิชาการให้แก่นักศึกษา (ละออ ชูติกร, 2521 : 25)

แต่สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะในยุคภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ หรือยุค IMF เช่นทุกวันนี้ ส่งผลกระทบต่อผู้คนในทุกวงการของสังคมรวมถึงสถาบันอุดมศึกษาด้วย โดยเฉพาะนักศึกษาซึ่งได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักศึกษาต้องประสบกับปัญหาทั้งทางด้านการเงินและปัญหาอื่นๆ เป็นเหตุให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องทำงานในหน้าที่มากขึ้น และจากสภาพความเป็นจริงจากรายงานการวิจัยหลายเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษานั้นพบว่าเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา นักศึกษามักไม่ค่อยเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากเวลาว่างของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่ค่อยตรงกัน นักศึกษาไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อปัญหานั้นบานปลายแล้วซึ่งอาจจะส่งผลกระทบทางด้านการเรียนของนักศึกษาได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อนักศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษปริญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2547

2. เพื่อศึกษารolesและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2547

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การศึกษารolesและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยเน้นในด้าน

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านกิจกรรม
3. ด้านปัญหาส่วนตัว

โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

นักศึกษารolesปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 สาขา

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตพืช ห้อง 1 จำนวน 17 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน 23 คน
3. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 1 จำนวน 27 คน
4. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 2 จำนวน 17 คน

รวมนักศึกษารolesปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด จำนวน 84 คน

นักศึกษารolesปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 สาขา

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตพืช ห้อง 1 จำนวน 27 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน 23 คน
3. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 1 จำนวน 24 คน
4. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 2 จำนวน 12 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด จำนวน 86 คน

รวมนักศึกษาปริญญาตรีทั้ง 2 ชั้นปีทั้งหมด จำนวน 170 คน

1.4 นิยามศัพท์

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ กิจกรรม หรือให้คำปรึกษาเรื่องส่วนตัวและควบคุมดูแลนักศึกษาแต่ละชั้นปี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร ปีการศึกษา 2547

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ

หน้าที่ หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว

ด้านวิชาการ หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ และคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวางแผนการเรียนตลอดจนการให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเรียน

ด้านกิจกรรม หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เป็นหน้าที่รับผิดชอบในด้านการกำกับดูแล เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสนใจ และความสามารถของนักศึกษาเอง

ด้านปัญหาส่วนตัว หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำต่าง ๆ เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพ การเข้ากับเพื่อนฝูงหรือสังคม ปัญหาในเรื่องการเงิน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ใช้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการปรับปรุงบทบาทของตนเองในการให้คำปรึกษาในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารดังนี้

- 2.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่
- 2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา
- 2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่าง ๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา
- 2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.7 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายบทบาทและหน้าที่

2.1.1 ความหมายของบทบาท

คำว่าบทบาทมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้คือ

วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2522 : 61) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “ การแสดงออกของบุคคลในด้านเกี่ยวกับการพูดลักษณะท่าทาง การตอบสนอง กริยาอาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นรับทราบว่าตนเองกำลังทำหน้าที่อะไร มีตำแหน่งหรือฐานะทางสังคมอย่างไร ”

พนม ลิ้มอารีย์ (2522 : 45) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การกระทำซึ่งแสดงออกโดยอาศัยตำแหน่งที่แน่นอนที่บุคคลนั้นเป็นอยู่”

โสภา ชูพิกุลชัย (2522 : 45) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งโดยถือเอาฐานะ และหน้าที่ทางสังคมนั้นเป็นมูลฐาน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุชา จันท์เอม (2524 : 28) กล่าวว่า “บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สถานภาพนั้น ๆ จะต้องประพฤติ หรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้”

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 459) ให้ความหมายของบทบาทว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

เลวินสัน (อ้างโดย ละออ ชุตติกร, 2521 : 14) ซึ่งได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการดังนี้

1. บทบาท หมายถึง สัมปทาน (Norms) (Expectation) ข้อห้าม (Responsibilities) และอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่ การชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม

โดยสรุป บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำตามตำแหน่งหน้าที่ภายใต้สถานการณ์ของสังคม เพื่อที่จะให้บุคคลอื่นรู้ว่า ตนเองมีฐานะทางสังคมอย่างไร

2.1.2 ความหมายของหน้าที่

มีผู้ที่ให้ความหมายของ คำว่า หน้าที่ ไว้หลายท่าน ดังนี้

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 46) กล่าวว่า หน้าที่หมายถึง “กิจกรรมที่ต้องกระทำ”

ไกรนุช สิริพูล (2531 : 7) ได้ให้ความหมายของหน้าที่ว่า หน้าที่กิจที่ต้องกระทำหรือภารกิจที่บุคคลหรือพลเมืองของรัฐที่ต้องปฏิบัติเพื่อความเจริญก้าวหน้า เพื่อความผาสุกและเพื่อความมั่นคง ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

เกียรติ ศรีพงษ์ (2517 : 14) ได้ให้ความหมายของหน้าที่ว่า หน้าที่ คือ ขบวนการดำเนินงานทั้งหลายที่บุคคล หรือหมู่คณะ จะต้องปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปตามแผนงานที่กำหนด

ยนต์ รุ่มจิต (2531 : 48) กล่าวว่า หน้าที่คือสิ่งที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นความจำเป็นตามหลักศีลธรรม กฎหมาย หรือด้วยสำนึกที่ถูกต้อง เหมาะสม

โดยสรุป หน้าที่ หมายถึง กิจต่าง ๆ ของบุคคลหรือหมู่คณะที่ต้องกระทำเพื่อให้สำเร็จลุล่วง ทั้งกิจที่เกิดจากความจำเป็น ความสำนึก หลักศีลธรรม หรือกิจที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา

กูด (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 10 - 11) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการในปัญหาด้านการศึกษา อาชีพ และ ส่วนตัว ซึ่งมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนแสวงหาช่องทางในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการให้ความช่วยเหลือ และพยายามช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

แพทเทอร์สัน (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 :11) ได้ให้คำจำกัดความของการให้คำปรึกษาว่า การให้คำปรึกษา ในกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับบริการให้เข้าใจและยอมรับตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนให้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้ผู้รับบริการได้ดำเนินการตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ได้พัฒนาตนเองถึงขีดสุด

พรรณนา มงคลวิทย์ (2528 : 11) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการของสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้บริการ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น

เร็นน์ (อ้างโดย รวีวรรณ จินะตระกูล, 2539 : 181) ให้ความหมายของการศึกษาว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสองบุคคลที่มีความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและมีจุดมุ่งหมาย กระบวนการให้คำปรึกษาจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ธรรมชาติ หรือลักษณะความต้องการของนักเรียน กระบวนการนี้ จะมีความร่วมมือของผู้ให้และผู้รับอยู่เสมอ และมีจุดสนใจตนเองอย่างแน่วแน่ หรือการกำหนดแนวทางของตน โดยผู้รับคำปรึกษาเอง

โดยสรุป ความหมายของการให้คำปรึกษาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอรับคำปรึกษาอย่างเป็นกระบวนการ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะให้ความช่วยเหลือ โดยการรับฟังปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา ไตร่ตรองปัญหาและแนะนำวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษานำไปใช้ แก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่างๆ ที่มีอยู่ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

สมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 11-12) กล่าวถึง ระบบให้คำปรึกษาว่า เกิดขึ้นจากความเชื่อทางการศึกษาที่ว่า ในการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่กระบวนการทางการศึกษาจะต้องคำนึงถึง เมื่อนิสิตนักศึกษาเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตัวเองให้ทันกับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหม่ความยุ่งยากซับซ้อนและปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น นิสิตนักศึกษา จึงต้องการผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำดังนี้ในระบบการให้คำปรึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร ลักษณะรายวิชา วิธีการเลือกรายวิชา การลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียนและการวัดผล ทั้งนี้เพื่อให้สามารถศึกษาได้ตรงกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องของระเบียบ กฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ของสถาบัน การบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่สถาบันจัดให้นักศึกษา

3. ให้นักศึกษามีบุคคลที่เป็นที่พึ่งรับฟังปัญหา และช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหา ทั้งที่เป็นปัญหาทางการเรียนและปัญหาส่วนตัวได้

4. สร้างความสัมพันธ์ และเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างสถาบันกับนักศึกษา อาจารย์กับนักศึกษา และนักศึกษากับนักศึกษาคด้วยตนเอง

2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 25) ได้สรุปการอภิปรายเรื่อง “เครื่องมือกิจกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา” ในงานสัมมนาของ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษา” ระหว่างวันที่ 9-10 มกราคม พ.ศ. 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัยว่า อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มี 3 ประเภท

1. อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ (Academic Advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้แก่คณาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในภาควิชา โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาได้แต่งตั้งคณาจารย์ในภาควิชาเพื่อให้การดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยทั่วไปคณาจารย์เป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาคือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา เพราะเป็นผู้คอยให้การปรึกษาแนะนำนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการซึ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถาบัน

2. อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม ((Academic activity Advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ได้แก่ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในชมรมหรือกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ

3. อาจารย์ที่ปรึกษาด้านหอพักนักศึกษา (Residential Advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาด้านนี้ได้แก่ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ที่ปรึกษานักศึกษาด้านหอพักซึ่งจะคอยควบคุม ดูแลนักศึกษา ให้คำปรึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องหอพักนักศึกษา ในบางสถาบันจะมีการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาหอพัก แต่บางสถาบันไม่มี

2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่าง ๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา

มาร์ตินสัน (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 42-44) ได้ให้ความคิดเห็นว่าการดำเนินงานในการให้คำปรึกษาที่จะบรรลุผลให้สำเร็จอย่างคืบหน้า จะต้องมีการวางโครงการที่ดี และจะต้องประกอบด้วยส่งสำคัญต่อไปนี้

1. การสนับสนุนของฝ่ายบริหารและจากคณะต่าง ๆ ฝ่ายบริหารจะต้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และต้องพิจารณาถึงผู้ที่พร้อมในการดำเนินโครงการ ต้องมีการแต่งตั้งผู้ประสานงานเพื่อที่จะได้เป็นผู้ส่งเสริมและช่วยให้งานนี้ดำเนินไปอย่างได้ผล
2. การจัดระบบการให้คำปรึกษาที่ดี ควรมีสวนร่วมแหล่งข้อมูลที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะหาความรู้ได้ เพราะอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องการทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ โครงการทุกอย่างที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยรวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนเรื่องทุนการศึกษาและระเบียบการช่วยเหลือทางการเงิน
3. ควรจะมีการฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่ออาจารย์ที่ปรึกษาจะได้เข้าใจถึงนโยบายต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และวิธีในการให้คำปรึกษา ควรมีคู่มือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งจะได้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติและให้ผู้เริ่มปฏิบัติหน้าทีนี้ใหม่ ๆ ได้มีโอกาสเข้าใจ
4. อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีเวลาพอในการที่จะให้นักศึกษาเข้าพบ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาที่แน่นอนและควรคำนึงถึงความสะดวกของนักศึกษา
5. ควรมีการประกาศและแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบถึงบริการ และความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา โดยจัดให้มีที่ปิดประกาศและแถลงการณ์ต่าง ๆ
6. ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าปัญหาบางอย่างตนไม่สามารถจะให้ความช่วยเหลือ จะได้ติดต่อขอความช่วยเหลือไปยังแผนกหรือหน่วยงานอื่น ๆ ก็ได้

2.5.2 วิธีการให้คำปรึกษา

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 188-194) กล่าวว่า การให้คำปรึกษามีหลายวิธี แต่มี 4 วิธีที่คนส่วนมากนิยมนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาคือ

1. การให้คำปรึกษาที่ไม่เป็นทางการ (Non directive counseling approach) หรือการให้คำปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง เป็นทฤษฎีที่เกิดจากความคิดของ โรเจอร์ ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยา มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การให้ผู้ขอรับคำปรึกษาระบายความในใจ ระบายอารมณ์และผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อให้จิตใจอยู่ในสภาพปกติ ผู้ขอรับคำปรึกษาจะได้รับการสนับสนุนให้พูด หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล่าออกมาอย่างเสรี โดยผู้ให้คำปรึกษาจะไม่ออกความเห็นหรือเสนอในการแก้ปัญหาใด ๆ และจะไม่แสดงอาการตกอกตกใจ หรือเสียใจตามผู้ขอรับคำปรึกษา แต่จะเป็นผู้ฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 การใช้เทคนิคและวิธีการของการให้คำปรึกษา ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจปัญหา เกิดความเข้าใจตนเอง และมองเห็นทางแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 การช่วยให้ผู้ที่รับคำปรึกษา ตั้งจุดมุ่งหมายและได้ปฏิบัติทุกขั้นตอน ซึ่งผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้มีบทบาทต่อการตัดสินใจ

2. การให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive counseling) วิธีนี้เกิดจากแนวคิดของวิลเลียม สตัน แห่ง มหาวิทยาลัยมินเนโซตา สหรัฐอเมริกา ซึ่งวิธีการเช่นเดียวกับวิธีการของนักจิตวิทยาหรือวิธีการของแพทย์รักษาคณไช้ ซึ่งจำเป็นต้องทราบสาเหตุหรืออาการก่อน วิธีการมี 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 ผู้ให้คำปรึกษา สร้างความสนิทสนมกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย สร้างความสบายใจให้กับผู้รับคำปรึกษาพร้อมที่จะระบายความคับข้องใจ

ขั้นที่ 2 การทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง ขอมรับและพิจารณาปัญหาของตนเองอย่างถ่องแท้ โดยเสนอข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ และใช้เทคนิควิธีการเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจปัญหา

ขั้นที่ 3 วางแผนปฏิบัติ หรือวางแผนแก้ปัญหา โดยผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้วางแผน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความมั่นใจและรู้จักเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาของตน

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการตามแผน โดยผู้รับคำปรึกษาจะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ผู้ให้คำปรึกษาจะกระตุ้นให้ผู้ขอรับคำปรึกษาใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และคอยให้ความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 การส่งผู้ขอรับคำปรึกษา ไปขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในกรณีปัญหาของผู้ขอรับคำปรึกษาเกินความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

3. การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral approach to counseling) เป็นแนวคิดของ กรัม ไบลทซ์ และ ทอร์เรเซน เป็นกระบวนการให้คำปรึกษา ที่พยายามให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาจะให้หลักการเรียนรู้ เป็นวิธีการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาปรับพฤติกรรม เช่น การให้แรงเสริมต่อพฤติกรรมที่ต้องการสนับสนุน

4. การให้คำปรึกษา แบบเลือกใช้วิธีต่าง ๆ (Selective counseling) การให้คำปรึกษาแบบนี้คือ การเลือกวิธีการหลาย ๆ วิธีมาใช้ โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดีและจะต้องรู้จักวิธีการต่าง ๆ ดีพอที่จะเลือกมาใช้ได้เหมาะสม ผู้นำแนวคิดนี้ คือ ธอร์น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3 ประเภทของการให้คำปรึกษา

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 194-198) กล่าวว่า ประเภทของการให้คำปรึกษา มี 2 ประเภท คือ

1. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual counseling) เป็นการช่วยเหลือเด็ก โดยมี การพบปะกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับบริการ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้รับบริการ เข้าใจตนเองและ สิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันแก้ไขปัญหา คัดสินใจปัญหาพัฒนาตนเอง ได้สมปรารถนา

2. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group counseling) เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่มีความ ต้องการที่จะปรึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยร่วมกันปรึกษารวมหรือ ชึ่งกันและกันเป็นกลุ่มโดย ผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของ สมาชิกในกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มสามารถระบายความรู้สึกของตนเองให้กับกลุ่มฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เขามีความรู้สึกว่า เขาได้แสดงความคิดเห็น เช่น การปรึกษาเป็นกลุ่มแก่เด็กที่มีความ ต้องการที่จะศึกษาต่อ จะเลือกเรียนที่ไหน จะเลือกอาชีพอะไร ทำงานนอกบ้านหรือในบ้าน

2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาจารย์ที่ ปรึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีอย่างไร ก็จำเป็นต้องจัดหาอาจารย์ที่ ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ตามบทบาทนั้น ดังนั้น การ จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่

2.6.1 คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

สืบแสง พรหมบุญ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 9) กล่าวว่า คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีดังนี้

1. มีกลเม็ดในการให้คำปรึกษา

1.1 กลเม็ดในการซักถามตอบได้

1.2 นำหรือกระตุ้นการสนทนาให้เข้าสู่ปัญหา สร้างความสนใจ ไว้วางใจ

1.3 ไม่ควรตั้งคำถามให้เด็กโกรธ

2. มีทักษะในการฟัง

3. มีทักษะในการให้ข้อมูล

วัฒนา พัชราวนิช (2531 : 221) ให้ความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายคือ “ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ทุกสถานการณ์”

2.6.2 คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

มิลเลอร์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 23-24) ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า การจัดอาจารย์ให้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานั้น คุณลักษณะเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง จะต้องเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นผู้สนใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ขั้นขั้นแข็ง และมีความเอาใจใส่ในหน้าที่เป็นอย่างดี นอกจากนี้ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีความเข้าใจในด้านวิชาการ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการต่าง ๆ ที่จะสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือให้กับนักศึกษา เพื่อจะได้แนะนำนักศึกษาได้ถูกต้อง

เจริญผล สุวรรณโชติ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 24) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาได้ 8 ประการดังนี้คือ

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Relationship)
2. มีความรับผิดชอบดี (Responsibility)
3. มีเหตุผล (Reasoning)
4. รู้จักส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้อื่น (Reward)
5. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Sympathy)
6. มีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น (Service)
7. เป็นผู้ที่มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ (Social value)
8. เป็นผู้ไวต่อการรับรู้ สามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ง่าย (Sensitivity)

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 187) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจในเรื่องของคนและเรื่องของตัวเองอย่างกว้างขวาง
2. ได้รับการศึกษาและอบรมทางวิชาการแนะนำเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี
3. มีความรู้ทั่วไปดี มีประสบการณ์กว้างขวาง รอบรู้สิ่งที่ควรรู้
4. มีการยอมรับความเป็นคนของผู้อื่น ไม่ดูถูก ปราศจากอคติ ความลำเอียงใดๆ
5. มีน้ำใจรักมนุษย มีความเมตตา กรุณา มีมารยาทดี คุณธรรมสูง มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ
6. มีความเป็นมิตรกับทุกคน
7. มีความเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ตั้งตนอยู่ในศีลธรรม
8. รู้จักและเก็บรักษาความลับ พร้อมทั้งเป็นนักฟังที่ดี

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 158) กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. เข้าใจในลักษณะของนักศึกษา ธรรมชาติของกลุ่มการตัดสินใจ ธรรมชาติของวัยรุ่น และท่าทีของนักศึกษาในสถาบันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. รู้เรื่องกิจกรรม หลักการจัดกิจกรรม ความสำคัญของกิจกรรม ตลอดจนมีความรู้ในเรื่องชมรมนั้นดีพอสมควร

3. รู้เทคนิคการแนะแนวทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

4. มีบุคลิกภาพดี ทำให้นักศึกษาอยากเข้าใกล้ อยากปรึกษา และมีความเชื่อถือ ศรัทธา

5. มีธรรมชาติในวิชา คือสามารถใช้วิชาที่สุภาพ สื่อสารเข้าใจและกระตุ้นให้นักศึกษาอยากทำงาน

6. มีเวลาเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดเข้าร่วมประชุมหรือให้เวลาในการพบปะให้การปรึกษา

7. รู้จักเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังความคิด

8. มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ในความประพฤติปฏิบัติ

9. เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีเหตุผลน่าเชื่อถือ และการตัดสินใจ

10. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับคนต่างวัยได้

11. มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.7 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.7.1 บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 88-89) ได้กล่าวถึง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า อาจารย์มีที่ปรึกษา มีบทบาท ดังนี้คือ

1. ครู เป็นทั้งผู้สอนวิชาการชั้นสูงเป็นผู้นำวิญญาณ ช่วยสอนให้รู้จักคุณค่า ทศนคติ ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทย

2. ผู้ให้คำปรึกษา ให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งวิชาการและส่วนตัว

3. ผู้แนะแนว แนะนำแนวทางให้ถูกต้อง

4. ดำรวจ จับผู้ประพฤติผิด

5. ผู้พิพากษา ตัดสินพิจารณาโทษนิเทศนักศึกษา

6. พ่อแม่ สอดส่องดูแล อบรมมารยาท การแต่งกาย และความประพฤติ

อาจารย์จะมีบทบาทดังกล่าวและสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับบทบาทได้ดี ต่อเมื่อมีคุณลักษณะคือ เสียสละ มีน้ำใจ มีนิสัยรักบริการ และมีความเมตตา

2.7.2 หน้าที่ ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละภาควิชา แต่ละคณะ ตลอดจนแต่ละสถาบัน ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่แล้วหน้าที่และความ

รับผิดชอบที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาคือ การเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำทางวิชาการให้แก่ นักศึกษา (ละออ ชูติกร, 2521 : 25)

สุมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 31) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ ปรึกษาไว้ว่า เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเริ่มรับนิสิตเข้ามาอยู่ในความดูแลแล้ว การให้คำปรึกษาทาง วิชาการ ซึ่งได้แก่

1. แนะนำการเลือกสายวิชาเรียนและการลงทะเบียนเรียน
2. แนะนำการเพิ่มและถอนทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ
3. แนะนำการวัดผลในระบบหน่วยกิต
4. แนะนำวิธีการเรียนและการแก้ปัญหาการเรียน

งานที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้คำปรึกษาแก่นิสิตในด้านสวัสดิการ ซึ่งอาจารย์ที่ ปรึกษา จะให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น

1. ปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัย
2. ปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
3. ปัญหาทางการเงิน เช่น การจัดสรรทุนการศึกษา
4. ปัญหาทางด้านอาชีพ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพสาขาที่

นิสิตนักศึกษา ศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี 2540 : 19-20) ได้จำแนกหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาออกได้หลายด้าน ดังนี้คือ

1. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ
 - 1.1 ให้การปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร และการเลือกวิชาเรียน
 - 1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
 - 1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ
 - 1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา เพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 1.5 ให้การแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผล การเรียน ของนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตนักศึกษา เมื่อพิจารณาเห็นว่า การ ลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม
 - 1.7 ให้การปรึกษาแนะนำคัดเตือน เมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาต่ำลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับผิดชอบที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาคือ การเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำทางวิชาการให้แก่ นักศึกษา (ละออ ชูติกร, 2521 : 25)

สุมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 31) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ ปรึกษาไว้ว่า เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเริ่มรับนิสิตเข้ามาอยู่ในความดูแลแล้ว การให้คำปรึกษาทาง วิชาการ ซึ่งได้แก่

1. แนะนำการเลือกสายวิชาเรียนและการลงทะเบียนเรียน
2. แนะนำการเพิ่มและถอนทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ
3. แนะนำการวัดผลในระบบหน่วยกิต

งานที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้คำปรึกษาแก่นิสิตในด้านสวัสดิการ ซึ่งอาจารย์ที่ ปรึกษา จะให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น

1. ปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัย
2. ปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
3. ปัญหาทางการเงิน เช่น การจัดสรรทุนการศึกษา
4. ปัญหาทางด้านอาชีพ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพสาขาที่

นิสิตนักศึกษา ศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพ

สำเนา ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี 2540 : 19-20) ได้จำแนกหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาออกได้หลายด้าน ดังนี้คือ

1. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ
 - 1.1 ให้การปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร และการเลือกวิชาเรียน
 - 1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
 - 1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ
 - 1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา เพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 1.5 ให้การแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผล การเรียน ของนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตนักศึกษา เมื่อพิจารณาเห็นว่า การ ลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม
 - 1.7 ให้การปรึกษาแนะนำคัดเตือน เมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาต่ำลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.9 ชี้แจงให้นิสิตเข้าใจ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3.10 ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อย หรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 89-91) กล่าวไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 แนะนำวิธีการเรียนระดับอุดมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำวิธีการเรียนระดับอุดมศึกษาเพิ่มเติมจากการปฐมนิเทศ ซึ่งแต่ละปีต้องทำการแนะนำไปเรื่อย ๆ

1.2 แนะนำโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรปรึกษาหลักสูตรหรือ โปรแกรมการศึกษาให้ดีเพื่อที่จะได้แนะนำนักศึกษาถูก

1.3 การลงทะเบียนเรียนอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลการลงทะเบียนเรียน

1.4 ปรึกษาปัญหาการเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวปัญหาการเรียนหรือปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียน

2. ด้านส่วนตัว โดยอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัญหาทางบ้าน พ่อ แม่ ครอบครัว

2.2 ปัญหาทางวิทยาลัย มหาวิทยาลัย อาจมีปัญหาในการปรับตัวในสถาบัน

2.3 ปัญหาส่วนบุคคลอาจมีปัญหาความกังวล หรือปัญหาสุขภาพ

2.4 ปัญหาทางการเงิน

3. ด้านวินัยและความประพฤติ

3.1 สอดส่องดูแล แนะนำเรื่องระเบียบ กฎเกณฑ์ของสถาบัน

3.2 อธิบาย ตักเตือน ชี้ทางที่ถูกต้องให้

3.3 ทำโทษเมื่อกระทำผิดซ้ำ หรือกระทำผิดที่รุนแรง

ลิขิต กาญจนารมย์ (2529 : 51) กล่าวไว้ในสัมมนาเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษา” ระหว่างวันที่ 9 – 10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย โดยสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาดังนี้

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการ เช่น ลักษณะของรายวิชาต่าง ๆ วิธีการเลือกเรียนวิชา การลงทะเบียน การวัดผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของคณะ หรือมหาวิทยาลัย และให้คำแนะนำในเรื่องการบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้
3. เป็นผู้สร้างสัมพันธภาพ และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษากับคณะ และมหาวิทยาลัยรวมทั้งหมู่นักศึกษด้วยกัน
4. เป็นที่พึ่งของนักศึกษาในกรณีที่นักศึกษาต้องการ เป็นการช่วยเหลือนักศึกษาทั้งที่ เกี่ยวกับการเรียนและปัญหาส่วนตัว
5. เป็นผู้ประสานงานกับอาจารย์ ฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้งในระดับคณะและระดับ มหาวิทยาลัย
6. เป็นผู้บันทึกความประพฤติของนักศึกษาทุกด้าน
7. เป็นผู้ตรวจสอบผลการเรียนตามหลักสูตรของนักศึกษาในทุกภาคเรียน
8. เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนักศึกษา
9. เป็นผู้ประเมินผลพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นรายภาค
10. เป็นผู้ประเมินสรุปการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำปีการที่ปรึกษา

2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

มิลเลอร์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 28-29) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ไว้ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เช่น ไม่เข้าใจ ชัดเจนในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชา ไม่มีข้อมูลพอในเรื่องของวิชาที่เปิดให้เลือกเรียน ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องพิจารณาปรับปรุงตนเองเป็นอย่างมาก
2. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากนิสิตนักศึกษาไม่เข้าใจ ระบบของอาจารย์ที่ปรึกษา มักจะคิดว่าการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร นิสิตนักศึกษาเชื่อคำแนะนำของรุ่นพี่ในการเลือกเรียนวิชามากกว่าที่จะเชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้อาจารย์ปรึกษามีความคิดเห็นเข้าข้างตัวเองหรือถือความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ หรือ บางครั้งก็เข้มงวดกับนักศึกษามากเกินไป
3. นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามักมีเวลาว่างไม่ตรงกันในเวลาที่เข้าพบ
4. นิสิตนักศึกษาไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลานัด มักจะพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะ สุดท้ายของปัญหาที่ควรจะได้รับการแก้ไขแล้ว จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขได้ทันที
5. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนขาดความจริงใจในการให้คำปรึกษา ไม่รักษาระยะียบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น นำเรื่องของนักศึกษาไปเล่าให้คนอื่นฟัง ถือเป็น เรื่องขบขัน ไม่เข้าใจความต้องการของนักศึกษาไม่ยอมเสียสละเวลาให้กับนักศึกษาที่อยู่ในความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดูแล ไม่คำนึงถึงจุดหมายอันแท้จริงของการให้คำปรึกษา และบางคนแก้ปัญหาให้แก่นักศึกษาโดยการขาดการวินิจฉัยที่ตีพอ

6. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะขาดแรงจูงใจ ขาดการให้คำปรึกษาอย่างมีระบบ

7. ขาดแคลนบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับฝ่ายบริหาร ทำให้การดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ

8. ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

9. ฝ่ายบริหารยังไม่สนับสนุนการดำเนินงานของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเท่าที่ควร

10. หน่วยงานภายนอกยังไม่ให้ความสำคัญและเชื่อถือหนังสือรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษาเท่าที่ควร

11. ขาดการติดตามผลการออกไปรับรอง

เคอไลเชิล (อ้าง โดย ละออ ชูติกร, 2521 : 55-56) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมิชิแกน พอสรุปได้ว่าการที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในด้านการให้คำปรึกษาได้เป็นผลสำเร็จอย่างดั้นนั้นเป็นเพราะ

1. จำนวนนิสิตที่ให้อาจารย์แต่ละคนรับผิดชอบ มีจำนวนมากเกินไป

2. ไม่มีเวลาพอที่จะให้บริการแก่นิสิตแต่ละคน

3. ไม่พอใจที่จะต้องทำหน้าที่แต่เพียงลงชื่อในบัตรลงทะเบียน

4. คำนียามของหน้าที่ในการให้คำปรึกษาทางวิชาการไม่ชัดเจน

5. ขาดระเบียบของนิสิตที่สมบูรณ์แบบ

6. ขาดข้อมูลเกี่ยวหลักการที่สมบูรณ์แบบและถูกต้อง

7. มีความเชื่อว่าการทำงานในหน้าที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนเท่ากับการสอนและการวิจัย ส่วนนิสิตมีความคิดเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคคือ

1. มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทุกปี ทำให้อาจารย์และนักศึกษาไม่สามารถทำความคุ้นเคยและมีความเข้าใจกันได้ตีพอ

2. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้กำหนดเวลาไว้ เพื่อให้ินิสิตเข้าพบโดยสะดวก

3. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีข้อมูลในเรื่องหลักสูตรที่ถูกต้องและสมบูรณ์แบบ

4. อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงานในด้านนี้ ทำให้การให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจต่อนิสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้อัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุษา สุคนธมาน และคณะ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 14) ได้สำรวจปัญหาของอาจารย์ที่ปรึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถรวบรวมปัญหาได้ดังนี้

1. เวลาที่นิสิตว่างตรงกันเพื่อพบอาจารย์ที่ปรึกษาได้ยาก
2. นิสิตมักเชื่อคำแนะนำของรุ่นพี่ ในการเลือกวิชาเรียนมากกว่าที่จะเชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
3. นิสิตมักจะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะสุดท้ายของปัญหาที่ควรจะได้รับแก้ไขแล้ว จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

4. นิสิตไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลานัดหรือมาโดยไม่ได้นัดล่วงหน้า
5. นิสิตไม่เข้าใจระเบียบการเรียนและระเบียบของคณะ
6. บางครั้งนิสิตมีปัญหาแต่ไม่ได้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
7. นิสิตไม่ได้ตามเรื่องราวของตน
8. นิสิตมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคณะ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรีชา บุญคุณรัตน์ (2526 : 167-172) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยภาคใต้ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 107 คน และนิสิตชั้นปี 2 จำนวน 1,076 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามทัศนะของนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบันต่างประเทศ พบว่า

1.1 นิสิตต่างสถาบันกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงในด้าน ความสำเร็จความช่วยเหลือด้านการเรียน ด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.2. อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริง ในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการปฏิบัติงาน และด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

1.3 นิสิตต่างประเทศกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริง ในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน และด้านการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างประเทศ มีทัศนคติต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามทัศนะของนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการพบว่าในด้านส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนคติต่อการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนและด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการพบว่า

3.1 นิสิตต่างสถาบันกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบันกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการให้ความช่วยเหลือการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอีก 2 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 นิสิตต่างประเทศ มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวัง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3.4 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการซึ่งต่างประเทศ มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติที่จริงกับบทบาทที่คาดหวังโดยส่วนรวม และด้านทั้ง 3 ด้านตามทัศนคติของนิสิตต่างสถาบันและต่างประเทศพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001 และค่าเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทั้ง 3 ด้าน

ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒน์สุข (2527 : 142-143) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 210 คน และนิสิตนักศึกษาสาขาพลศึกษา 540 คน พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรปฏิบัติคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาการเรียน ช่วยนำแหล่งหรือสถานที่ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่าง ๆ ของสถาบันเรื่องการ-แต่งการ และการฝึกทักษะกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง และความภูมิใจในวิชาชีพ

พรรณนิภา ธรรมวิรัช (2528 : 136-137) ได้วิจัยเรื่องบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาขอสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยสุ่มตัวอย่างจาก มหาวิทยาลัยที่มีพยาบาลศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ วิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว จำนวน 916 คน เป็นอาจารย์ 229 คน นักศึกษา 687 คน พบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน

2. การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะอยู่ในลักษณะแยกกลุ่มสังคม กล่าวคือ อาจารย์ที่ปรึกษามักมีการติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มอาจารย์ด้วยกัน มากกว่าที่จะติดต่อกับนักศึกษาและนักศึกษามักมีการติดต่อสัมพันธ์กับนักศึกษาด้วยกัน มากกว่าจะติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาของตน

นฤพรรณ วัลลิสุพรรณ (2529 : 15) ได้วิจัยเรื่องความเห็นของผู้บริหารอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรม นิสิตนักศึกษาในมหาในยาลัยของรัฐ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรม

นิสิตนักศึกษา และนิสิตนักศึกษา ที่ดำเนินกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 291 คน ได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 91.07 โดยทำการศึกษามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกเป็น เรื่อง การควบคุมดูแล เรื่องการสอน และให้คำปรึกษาเรื่องการประสานงาน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกเป็นเรื่องความรู้ และประสบการณ์ เรื่องบุคลิกภาพ เรื่องความสามารถ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาบทบาทเป็น 2 ประเด็น คือ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังจากการศึกษาพบว่า

1. บทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษานั้น ผู้บริหารอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่ อาจารย์ที่ปรึกษา มีบทบาท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางข้อในเรื่องการสอน และให้คำปรึกษาที่ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีบทบาทในระดับน้อย ได้แก่ การจัดวิชาการเพิ่มเติมเป็นพิเศษให้นิสิต นักศึกษาในชมรม

2. บทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทในด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างประชากร และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 เรื่อง คือ เรื่องการควบคุมดูแล เรื่องการสอน เรื่องให้คำปรึกษา เรื่องบุคลิกภาพ และเรื่องความสามารถ ส่วนเรื่องการประสานงาน และด้านความรู้และประสบการณ์ พบว่ามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

สุธีวรรณ บุญมั่งมี (2540 : 43-45) ได้ทำปัญหาพิเศษเรื่องบทบาทและหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้ประชากร คือ อาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 127 คน และได้รับแบบสอบถามคืน 68 ชุด ผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพโดยทั่วไป ซึ่งมีอาจารย์ชายร้อยละ 51.47 และอาจารย์หญิงร้อยละ 48.53 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 21-30 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 58.82 เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา 1-5 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65.95

2. ด้านบุคลิกภาพ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรใจกว้าง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง หนักแน่น มีความเชื่อมั่นในตนเองกับนักศึกษา น่าเลื่อมใส และสุภาพอ่อนโยน

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องเข้าใจความคิดเห็นและความรู้สึกของนักศึกษา สนใจและเอาใจใส่นักศึกษา มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา เห็นอกเห็นใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความคิด ไปยังนักศึกษา

4. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องมีจรรยาบรรณที่ดี มีความรับผิดชอบ มีความประพฤติเป็นอย่างดี มีเมตตากรุณา เต็มใจช่วยเหลือนักศึกษา

5. ด้านวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้การปรึกษาและตักเตือนเมื่อผลการเรียนนักศึกษาดำ

6. ด้านกิจกรรม พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แนะให้นักศึกษาให้เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม แนะนำหลักวิธีการทำกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมหรือชมรม

7. ด้านการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่อง การประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 สาขา

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตพืช ห้อง 1 จำนวน 17 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน 23 คน
3. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 1 จำนวน 27 คน
4. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 2 จำนวน 17 คน

รวมนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด จำนวน 84 คน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 สาขา

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตพืช ห้อง 1 จำนวน 27 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน 23 คน
3. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 1 จำนวน 24 คน
4. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 2 จำนวน 12 คน

รวมนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด จำนวน 86 คน

รวมนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้ง 2 ชั้นปี ทั้งหมด จำนวน 170 คน

3.2 วิธีการดำเนินงาน

3.2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งเป็น
แบบปลายปิด (CLOSED FORM) และแบบปลายเปิด (OPENED FORM)

3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อแบบสอบถาม
2. ศึกษางานวิจัยและแบบสอบถามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับเรื่องที่ทำกรวิจัยรวบรวมแนวความคิดต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. แบบสอบถาม ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาแก้ไข

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ลักษณะของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือเพศ อายุ ศาสนา ระดับคะแนนเฉลี่ย ภูมิสำเนา อาชีพบิดา-มารดา ที่พักอาศัยขณะศึกษาอยู่และเมื่อประสบปัญหาแล้วจะปรึกษาใคร

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัวซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) ในแต่ละข้อจะมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็น	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ความคิดเห็น	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ความคิดเห็น	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ความคิดเห็น	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ความคิดเห็น	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3.2.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 20 ชุด

2. ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2538 : 145)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α = แทนสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k = แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ = แทนผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_t^2 = แทนความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งหมด

3.2.4 การส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 170 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 170 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00 โดยมีรายละเอียดดังตาราง ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

สาขาวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ(%)
สาขา ท.พ 1/1	17	17	100.00
สาขา ท.ส 1/1	23	23	100.00
สาขา อ.ก 1/1	27	27	100.00
สาขา อ.ก 1/2	17	17	100.00
สาขา ท.พ 2/1	27	27	100.00
สาขา ท.ส 2/1	23	23	100.00
สาขา อ.ก 2/1	24	24	100.00
สาขา อ.ก 2/2	12	12	100.00
รวม	170	170	100.00

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้วนำ

ข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

สูตรการคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. นำข้อมูลบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามาคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้

สูตรการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (ประกอบ กรรณสูต, 2528 : 69)

สูตร
$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

\sum = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

f = ความถี่

X = คะแนนที่กำหนด 5, 4, 3, 2, 1

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ใช้กับแบบสอบถามตอนที่ 2 (ประกอบ กรรณสูต, 2538 : 42) ดังนี้

สูตร
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

กำหนดให้ σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

f = ความถี่

X = คะแนนที่กำหนด 5, 4, 3, 2, 1

N = จำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์การแปลค่าคะแนนของเบสท์ (ประกอบ กรรณสูต, 2528 : 71)

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	เห็นด้วยปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 เห็นด้วยมากที่สุด

3.2.6 ข้อมูลในส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด นำมารวบรวม
จัดเรียงลำดับความถี่ แล้วสรุปประเด็นสำคัญ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

รายการ	จำนวน (คน) N=170	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	98	57.60
หญิง	72	42.40
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.60
20-22 ปี	119	70.00
23-25 ปี	47	27.60
26-28 ปี	3	1.80
3. ศาสนา		
พุทธ	164	96.50
อิสลาม	5	2.90
คริสต์	1	0.60
4. สาขาวิชา		
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ปี 1	17	10.00
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ปี 1	22	12.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=170	ร้อยละ (%)
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ปี 2	27	15.90
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ปี 2	23	13.50
อุตสาหกรรมเกษตร ปี 2	37	21.80
5. เกษตรเฉลี่ย		
2.00-2.49	38	22.40
2.50-2.99	64	37.60
3.00-3.49	49	28.80
3.50-3.99	18	10.60
4.00 ขึ้นไป	1	0.60
6. ภูมิภาค		
ภาคเหนือ	24	14.10
ภาคกลาง	29	17.10
ภาคใต้	35	20.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	78	45.90
ภาคตะวันออก	2	1.20
กรุงเทพมหานคร	2	1.20
7. อาชีพของบิดา-มารดา		
รับราชการ	27	15.90
ทำการเกษตร	107	62.90
รัฐวิสาหกิจ	15	8.80
ค้าขาย	21	12.40
8. อาชีพของผู้ปกครอง(กรณีที่ไม่ใช่บิดา-มารดา)		
รับราชการ	27	15.90
ทำการเกษตร	100	58.80
รัฐวิสาหกิจ	13	7.60
ค้าขาย	30	17.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=170	ร้อยละ (%)
9. ที่พักอาศัยในขณะที่ศึกษาอยู่		
บ้านตัวเอง	11	6.50
หอพัก	134	78.80
บ้านเช่า	25	14.70

จากตารางที่ 2 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.60) มีอายุอยู่ในช่วง 20-22 ปี (ร้อยละ 71.80) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.50) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 25.90) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50-2.99 (ร้อยละ 37.60) อาชีพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 62.90) อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ใช่บิดามารดา) ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 58.80) และในขณะที่ทำการศึกษายุ่้นั้นส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่ (ร้อยละ 78.80)

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลผู้ให้คำปรึกษา

ลำดับที่	บิดา-มารดา		อาจารย์ในภาควิชา		ผู้ปกครอง		ญาติ		เพื่อน		ตัดสินใจแก้ไขปัญหาคด้วยตัวเอง	
	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)
1	45	26.50	1	0.60	9	5.30	3	1.80	17	10.00	94	55.30
2	22	12.90	16	9.40	22	12.90	6	3.50	85	50.00	19	11.20
3	62	36.50	28	16.50	26	15.30	12	7.10	30	17.60	13	7.60
4	25	4.70	20	11.80	67	39.40	21	12.40	21	12.40	16	9.40
5	10	5.90	40	23.50	30	17.60	65	38.20	14	8.20	11	6.50
6	6	3.50	65	38.20	16	9.40	63	37.10	3	1.80	17	10.00
รวม	170		170		170		170		170		170	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลให้คำปรึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อนักศึกษาประสบปัญหานักศึกษามักจะตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง (ร้อยละ 55.30) รองลงมา คือ การแก้ไขปัญหาโดยการปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 50.00) ผู้ปกครอง (ร้อยละ 39.40) อาจารย์ในภาควิชา และ ญาติ (ร้อยละ 38.20) และ ปรึกษาบิดา/มารดา (ร้อยละ 36.50) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. แนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร และ การจัดการเรียนการสอน	3.88	0.78	มาก
2. แนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการ ที่นักศึกษาสามารถไปค้นคว้าเองได้	3.78	0.88	มาก
3. แนะนำวิธีการเรียนการแก้ปัญหาทางการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ	3.76	0.91	มาก
4. ให้คำปรึกษาทันทีที่เห็นนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน	3.71	0.93	มาก
5. บอกแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่างๆที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา	3.71	0.89	มาก
6. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.65	0.85	มาก
7. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ข้อบังคับระเบียบของสถาบันฯ ให้นักศึกษาได้รู้ เพื่อที่จะปฏิบัติตามระเบียบของสถาบัน	3.60	0.89	มาก
8. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่นักศึกษาจะพึงได้รับ เช่น ทุนการศึกษา การรักษาพยาบาลลดลดจกนการให้บริการต่าง ๆ ของสถาบัน	3.60	0.94	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ กิดเห็น
9. ศึกษาหลักสูตรการศึกษา คู่มีอนัก ศึกษาระดับปริญญาตรีและปฏิทิน การศึกษาของสถาบัน	3.60	0.83	มาก
10. แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงการดำเนินการด้าน วิชาการของคณะ/สถาบันฯ เช่น การ ปรับปรุงหลักสูตร การเปลี่ยนแปลง แผนการเรียน ประกาศเกี่ยวกับเกณฑ์ ในการเปิดวิชาเรียนของคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	3.59	0.89	มาก
11. แนะนำแนวนโยบายการศึกษาขอ สถาบันให้นักศึกษาทราบ	3.59	0.85	มาก
12. ติดตามผลและตรวจสอบผลการ ลงทะเบียนของนักศึกษาที่รับผิดชอบ หากพบข้อผิดพลาดจะต้องแนะนำ ขั้นตอนแก้ปัญหาให้นักศึกษา	3.55	0.82	มาก
13. แนะนำแนวทางหรือสถานที่ที่ นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับสูง ขึ้นเมื่อจบการศึกษา	3.55	0.88	มาก
14. ติดตามผลและตรวจสอบผลการ ลงทะเบียนของนักศึกษาที่รับผิดชอบ หากพบข้อผิดพลาดจะต้องแนะนำ ขั้นตอนแก้ปัญหาให้นักศึกษา	3.55	0.82	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
15. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ ถอน-เพิ่มวิชาเรียนหรือการลาพักการ เรียน	3.53	0.86	มาก
16. ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่า หน่วยกิตและเงินบำรุงการศึกษา ต่างๆ	3.45	0.88	ปานกลาง
17. ให้ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิและ ใบรับรองผลการเรียน	3.44	0.95	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.62	-	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้าน
วิชาการพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 14 รายการ โดยรายการที่มีค่า
คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เรื่องแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน
(ค่าเฉลี่ย = 3.88) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 รายการ คือ ใ้
ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าหน่วยกิตและเงินบำรุงการศึกษาต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.45) และใ้
ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิและใบรับรองผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.44)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นใน สถาบัน	3.64	0.79	มาก
2. แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียน กับการดำเนินกิจกรรม	3.64	0.85	มาก
3. สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษา ทั้งกิจกรรมภาควิชา คณะ สถาบัน	3.64	0.92	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
หรือต่างสถาบัน			
4. กิจกรรมของนักศึกษา	3.63	0.87	มาก
5. ให้ความรู้ความเข้าใจด้านหน้าที่และ ความรับผิดชอบของนักศึกษาในการ ดำเนินกิจกรรม	3.57	0.81	มาก
6. ติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษา ที่ทำกิจกรรม	3.57	0.90	มาก
7. ชี้แนะหรือเสนอแนะแนวทางเพื่อหาเงิน ไว้เป็นกองทุนสำหรับการทำกิจกรรม	3.56	0.87	มาก
8. จัดรวบรวมข้อมูลนักศึกษาที่อยู่การ ควบคุมดูแลอย่างเป็นระบบ เช่น ประวัติส่วนตัว ผลการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.52	0.87	มาก
9. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ และนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจกรรม	3.49	0.82	ปานกลาง
10. ติดตามดูแลผลการเรียนของนักศึกษาที่ ทำกิจกรรม	3.48	0.91	ปานกลาง
11. แนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรม สถาบันการศึกษาอื่น ๆ หรือนอก สถาบัน	3.44	0.88	ปานกลาง
12. แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมใหม่ ๆ	3.43	0.85	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.55	-	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มี 3 เรื่องคือ แนะนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับการ
ดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.64) และสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรม ภาควิชา
คณะ สถาบัน หรือต่างสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) นอกนั้นเป็นความคิดเห็นในระดับปานกลางทุก
รายการ

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านปัญหาส่วนตัว

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	3.77	0.94	มาก
2. แนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง	3.77	0.92	มาก
3. ดักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติและ บุคลิกภาพไม่เหมาะสม เช่น แต่งกายไม่ เหมาะสม	3.72	0.98	มาก
4. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อสถาบันสังคม สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว	3.71	0.81	มาก
5. แนะนำและกระตุ้นให้ตั้งเป้าหมายชีวิต ของตนเองที่สอดคล้องกับความเป็น จริง	3.69	0.89	มาก
6. จัดเวลา / สถานที่เพื่อการนัดหมายให้ นักศึกษามาพบเพื่อขอคำปรึกษา และ ประกาศให้นักศึกษาทราบ และนัดพบ นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยอย่างน้อย ไม่ต่ำกว่าภาคเรียนละ 3 ครั้ง	3.64	0.93	มาก
7. แนะนำวิธีการแก้ปัญหาทางการเงิน โดย ติดต่อหาทุนการศึกษาให้นักศึกษา	3.64	0.99	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
8. แนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	3.63	0.90	มาก
9. แนะนำและกระตุ้นให้รู้จักการกำหนด เป้าหมายชีวิตของตนในด้านการศึกษา	3.61	0.89	มาก
10. ให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านสุขภาพ พลานามัย	3.46	0.88	ปานกลาง
11. แนะนำสถานที่ทำงานเมื่อจบการศึกษา	3.46	1.10	ปานกลาง
12. แนะนำการคบเพื่อนให้กับนักศึกษา	3.39	0.93	ปานกลาง
13. ติดต่อหางานให้นักศึกษาทำในเวลา ว่างหรือระหว่างปิดภาคเรียน	3.34	0.99	ปานกลาง
14. ติดต่อผู้ปกครองของนักศึกษาเมื่อ นักศึกษาระสกับปัญหา	3.28	1.00	ปานกลาง
15. แนะนำหาที่พักอาศัยให้กับนักศึกษา	3.22	0.96	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.55	-	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้คำปรึกษาส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 10 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน มี 2 เรื่อง คือ แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะและแนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมแก่ตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.77) รองลงมาคือตักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติและบุคลิกภาพไม่เหมาะสมเช่นการแต่งกายไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 3.72) นอกนั้น เป็นความคิดเห็นระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 สรุปบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละด้านดังนี้

รายการ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านวิชาการ	3.62	มาก
2. ด้านกิจกรรม	3.55	มาก
3. ด้านส่วนตัว	3.55	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพราะจากการวิจัยพบว่านักศึกษาเห็นด้วยมาก กับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการมากกว่า ด้านกิจกรรม และ ด้านปัญหาส่วนตัว เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ และแนะนำวิธีการเรียนแก้ไขปัญหาทางการเรียน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพตลอดจนเสนอแนะให้นักศึกษาได้รู้จักสร้างความภาคภูมิใจในสาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ให้มากขึ้น เพราะการเรียนการสอนเป็นตัวชี้วัดความเก่งหรือไม่เก่งของนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความภาคภูมิใจในสาขาที่กำลังศึกษาอยู่ นักศึกษาก็จะมีกำลังใจมากขึ้นผลการเรียนก็ต้องยอดเยี่ยมด้วยเช่นกัน นักศึกษาควรที่จะศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทและหน้าที่อย่างไร ซึ่งปกติอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาได้หลาย ๆ อย่าง ถึงแม้ว่านักศึกษาใครพอที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ แต่ในภาวการณ์ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างมากมายซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างที่นักศึกษายังไม่รู้และเข้าใจเท่าอาจารย์ที่ปรึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
ตารางที่ 8 จำนวนนักศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) N=170	ร้อยละ (%)
1. อาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากทำให้ไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	7	4.11
2. ให้ความสนใจแก่นักศึกษามากขึ้นและควรเสียดเวลาเพื่อนัดพูดคุยแก่นักศึกษาในความสะดวกเมื่อผู้ใดมีปัญหาจึงสามารถแก้ไขได้ทันที	5	2.94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) N=170	ร้อยละ (%)
3. เห็นความสำคัญของนักศึกษาและให้ความเสมอภาค ไม่ลำเอียง	4	2.35
4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้านที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา	3	1.76
5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทน ต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น	3	1.76

จากตารางที่ 8 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะ และให้คำปรึกษาได้เท่าที่ควร (ร้อยละ 4.11) รองลงมาคือนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้นและควรเสียสละเวลาเพื่อนัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ใครที่มีปัญหาจึงจะสามารถแก้ไขได้ (ร้อยละ 2.94) ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนโดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับนักศึกษาทุกคน (ร้อยละ 2.35) และอาจารย์ควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา (ร้อยละ 1.76) ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น (ร้อยละ 1.76)

4.2 วิจัยรณผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นและสามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้องในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ซึ่งจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ดังนั้น บัณฑิตนักศึกษาก็ต้องการผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนา ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 19-20) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการคือให้คำปรึกษาแนะนำนิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการลงทะเบียนเรียน ตลอดจนแนะนำหรือชักชวนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาดตกต่ำ

ส่วนบทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการแนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการที่นักศึกษาสามารถไปค้นคว้าด้วยตัวเองได้ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ในลำดับรองลงมาซึ่งสอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 252 : 31) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการคือ ให้คำปรึกษาแนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการที่นักศึกษาสามารถไปค้นคว้าด้วยตัวเองได้

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านกิจกรรมนั้นนักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมในภาควิชา ในคณะ ในสถาบัน หรือต่างสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ ลิจิต กาญจนารมย์ (2529 : 51) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้การสนับสนุนแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมของนักศึกษา และสำเนา ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 20) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

ส่วนบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สุธีวรรณ บุญมั่งมี (2540 : 45) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แนะให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมแนะนำหลักการทำกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านส่วนตัวนักศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ แนะนำการปรับปรุงบุคลิกที่เหมาะสมกับตนเองและแนะนำนักศึกษาในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนา ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 19-20) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อย และมีความประพฤติไม่เหมาะสม ควรให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติ และจริยธรรม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ เช่น ข้อมูลในแง่มุมมองต่างๆ ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อม ตลาดแรงงาน ตลอดจนจนจรยาบรรณที่นิสิตนักศึกษานั้นศึกษาอยู่

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในภาพรวมโดยสรุป พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมากกว่า ด้านกิจกรรม และ ด้านปัญหาส่วนตัว เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ และแนะนำวิธีการเรียนแก้ไขปัญหาทางการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสนอแนะให้นักศึกษาได้รู้จักสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในสาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มากขึ้น เมื่อนักศึกษามีความภาคภูมิใจในสาขาที่กำลังศึกษาอยู่ นักศึกษาก็จะมีกำลังใจมากขึ้น ผลการเรียนรู้ก็ต้องข้อมติด้วยเช่นกัน นักศึกษาควรที่จะศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทและหน้าที่อย่างไร ซึ่งปกติอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาได้หลาย ๆ อย่าง ถึงแม้ว่านักศึกษาโตพอที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างมากมายซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างที่นักศึกษายังไม่รู้และเข้าใจเท่าอาจารย์ที่ปรึกษา

โดยทั่วไปเมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัวนักศึกษามักไม่ค่อยเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาแต่จะตัดสินใจแก้ไขปัญหาคด้วยตัวเองและปรึกษากับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ (แสดงผลคังตารางที่ 3) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีเวลารว่างไม่ค่อยตรงกัน ดังที่ มิลเลอร์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลารว่างไม่ตรงกันในการเข้าพบ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาน่าจะหาเวลารว่างเพื่อพบปะพูดคุยกัน หรือนักศึกษาค้นใคร่ที่ประสบกับปัญหาที่เข้าไปปรึกษากับอาจารย์โดยทันทีเมื่อเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลารว่างและในขณะที่เดียวกันอาจารย์ที่ปรึกษาต้องรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาอย่างจริงจัง

สำหรับ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ควรเสียสละเวลาเพื่อพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ซึ่ง สอดคล้องกับ ถ้าเนาวิ ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 20) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบ เพื่อขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

อาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและแนะนำให้ นักศึกษาทำกิจกรรมอื่น ให้มากขึ้นอาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีความเสมอภาคไม่ลำเอียง ซึ่ง สอดคล้องกับ รวีวรรณ จินะตระกูล (2539 : 187) ที่กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาต้องยอมรับความเป็นคนปราศจากอคติความลำเอียง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่องบทบาท และ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา และ 2) ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547 (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยมีวิธีการสร้างดังนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหา ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงทำการสร้างแบบสอบถามโดยดัดแปลงจากเอกสารหรืองานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยถามบทบาทและหน้าที่ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านส่วนตัวลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 20 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งแบบสอบถาม 170 ฉบับ ได้รับคืน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามเองทั้งหมด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.60) มีอายุอยู่ในช่วง 20-22 ปี (ร้อยละ 71.80) ส่วนใหญ่นับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.50) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 25.90) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50-2.99 (ร้อยละ 37.60) อาชีพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 62.90) อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ใช่บิดามารดา) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.50) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 25.90) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50-2.99 (ร้อยละ 37.60) อาชีพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 62.90) อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ใช่บิดามารดา) ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 58.80) และในขณะที่ทำการศึกษายุ่้นั้นส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่ (ร้อยละ 78.80)

ตอนที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 14 รายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เรื่องแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 รายการ คือ ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าธรรมเนียมกิตและเงินบำรุงการศึกษาต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.45) และให้ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิและใบรับรองผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.44)

แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มี 3 เรื่องคือ แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับการดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.64) และสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรม ภาควิชา คณะ สถาบัน หรือต่างสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) นอกนั้นเป็นความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ

แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้คำปรึกษาส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 10 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มี 2 รายการ คือ แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะและแนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมแก่ตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.77) รองลงมาคือตักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติและบุคลิกภาพไม่เหมาะสมเช่นการแต่งกายไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 3.72) นอกนั้นเป็นความคิดเห็นระดับปานกลาง

แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่านักศึกษส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาได้เท่าที่ควร (ร้อยละ 4.11) รองลงมาคือนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้นและควรเสียสละเวลาเพื่อนัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ใครที่มีปัญหาจึงจะ

สามารถแก้ไขได้ (ร้อยละ 2.94) ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคน โดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับนักศึกษาทุกคน (ร้อยละ 2.35) และอาจารย์ควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา (ร้อยละ 1.76) ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น (ร้อยละ 1.76)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาเสนอแนะว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะ และให้คำปรึกษาได้เท่าที่ควรนักศึกษาจึงต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้นและควรเสียสละเวลาเพื่อนัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล ใครที่มีปัญหาจึงจะสามารถแก้ไขได้ ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนโดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับนักศึกษาทุกคน และอาจารย์ควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องและทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนใหญ่แล้วนักศึกษามักตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากกว่าปรึกษาอาจารย์เนื่องจาก นักศึกษาอาจมีความคิดเห็นว่านักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่าตนเองโตพอที่จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกันและไม่ค่อยมีโอกาสพบกัน ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาน่าจะหาเวลาเพื่อพบปะพูดคุยกันให้มากขึ้นเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ ด้านเช่น ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และ ด้านปัญหาส่วนตัว ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการลดปัญหาในการเรียน ส่งผลให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วย ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาต้องคอยดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษากับนักศึกษาทุก ๆ เรื่องที่นักศึกษามีปัญหาและปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้เต็มที่

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง ความคาดหวังในบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 นักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. การศึกษาวิจัย ครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเรื่องบทบาท และ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. การศึกษาวิจัย ครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเรื่องบทบาท และ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1-2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับ นักศึกษาในภาควิชาอื่นเพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

- เกียรติ ศรีพงษ์. 2517. บทบาทหน้าที่และมาตรฐานของมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 95 น.
- ไกรนุช ศิริพูล. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ. : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามัญนิติบุคคล (แผนกการพิมพ์). 188 น.
- ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒน์สุข. 2527. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาสาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 177 น.
- นฤพรรณ วัตติสุพรรณ. 2529. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 207 น.
- ประคอง วรรณสุด. 2525. สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 344 น.
- _____. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า. 340 น.
- ปรีชา บุญคมรัตน์. 2526. ผลงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2 เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “การวิจัยทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา” ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 12-16 กันยายน 2526 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล. 379 น.
- พนม ลิ้มอารีย์. 2522. กลุ่มสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 87 น.
- พรรณนา มงคลวิทย์. 2528. แนวโน้มภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครู. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 219 น.
- พรรณนิภา ธรรมวิรัช. 2528. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 175 น.
- ยนต์ จุ่มจิต. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์. 230 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รวีวรรณ จินะตระกูล. 2539. หลักการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์. 243 น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 930 น.
- ถัดดา เสนาวงษ์. 2532. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูชนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. 156 น.
- ละออย ชูติกร. 2521. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 185 น.
- ละออง วรรณ โคตร. 2525. งานบุคลากรนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 285 น.
- ลิขิต กาญจนารมย์. 2529. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 9-10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 85 น.
- วัฒนา พัชราวนิช. 2531. “หลักการแนะแนว” ชุดตำรา-เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ 14. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 235 น.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 170 น.
- _____. 2530. อุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 129 น.
- วินิจ เกตุจำ และ คมเพชร ฉัตรสุกกุล. 2522. กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 189 น.
- สุธา จันทร์เอม. 2524. จิตวิทยาทางสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 80 น.
- สุธีวรรณ บุญมั่งมี. 2540. บทบาทและหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 64 น.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2522. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 80 น.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2529. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 9-10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 85 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์
 เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547

โดย นางสาวสาวิตรี บัวบาน
 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้คือ
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา
 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม
3. ในการตอบแบบสอบถามกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตอบตามความคิดเห็นของท่านโดยอิสระตามความเป็นจริงเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เที่ยงตรง
 งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง
 ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง

นางสาว สาวิตรี บัวบาน
 ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเขียนข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านให้สมบูรณ์

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา

พุทธ

คริสต์

อิสลาม

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่.....ห้อง.....

5. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม(GPA)ในภาคเรียนที่เรียนมา.....

6. ภูมิลำเนา

ภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคกลาง

ภาคตะวันออก

ภาคใต้

กรุงเทพมหานคร

7. อาชีพของผู้ปกครอง

รับราชการ

รัฐวิสาหกิจ

ทำการเกษตร

ค้าขาย

อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. อาชีพของผู้ปกครอง

รับราชการ

รัฐวิสาหกิจ

ทำการเกษตร

ค้าขาย

อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ที่พักอาศัยขณะที่กำลังศึกษาอยู่

บ้านตัวเอง (โปรดระบุจำนวน).....คน บ้านเช่า(โปรดระบุจำนวน).....คน

หอพัก(โปรดระบุจำนวน).....คน อื่น ๆ โปรดระบุ.....

(โปรดระบุจำนวน).....คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. เมื่อท่านประสบปัญหาท่านจะปรึกษาใคร(ให้ใส่หมายเลขจัดลำดับความสำคัญทุกช่อง)

- บิดา/มารดา อาจารย์ในภาควิชา ผู้ปกครอง
 ญาติ เพื่อน ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์
 เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

- ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านวิชาการ					
1. แนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
2. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกวิชาและการลงทะเบียนเรียน					
3. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการถอน-เพิ่มวิชาเรียนหรือการลาพักการเรียน					
4. ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าหน่วยกิตและเงินบำรุงการศึกษาต่าง ๆ					
5. แนะนำวิธีการเรียนการแก้ปัญหาทางการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ					
6. ให้คำปรึกษาทันทีที่เห็นนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน					
7. แนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการที่นักศึกษาสามารถไปค้นคว้าเองได้					

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. แนะนำแนวนโยบายการศึกษาของสถาบันให้นักศึกษารู้					
9. ให้ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิและใบรับรองผลการเรียน					
10. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
11. แนะนำแนวทางหรือสถานที่ที่นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นเมื่อจบการศึกษา					
12. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบของสถาบันฯ ให้นักศึกษาได้รู้เพื่อที่จะปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันฯ					
13 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่นักศึกษาจะพึงได้รับ เช่นทุนการศึกษา การรักษาพยาบาลตลอดจนการให้บริการต่าง ๆ ของสถาบัน					
14. ศึกษาหลักสูตรการศึกษา คู่มือนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปฏิทินการศึกษาของสถาบัน					
15. ติดตามผลและตรวจสอบผลการลงทะเบียนของนักศึกษาที่รับผิดชอบ หากพบข้อผิดพลาดจะต้องแนะนำขั้นตอนแก้ปัญหาให้นักศึกษา					
16. แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการด้านวิชาการของคณะ / สถาบันฯ เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงแผนการเรียน ประกาศเกี่ยวกับเกณฑ์ในการเปิดวิชาเรียนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม					
17. บอกแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านกิจกรรม					
1. แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน					
2. แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมใหม่ ๆ					
3. แนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรมสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หรือนอกสถาบัน					
4. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม					
5. ให้ความรู้ความเข้าใจด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรม					
6. แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรม					
7. ติดตามดูแลผลการเรียนของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม					
8. ติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม					
9. เสียสละเวลาที่จะไปเยี่ยมชมหรือดูแลกิจกรรมของนักศึกษา					
10. ชี้แนะหรือเสนอแนะแนวทางเพื่อหาเงินไว้เป็นกองทุนสำหรับการทำกิจกรรม					
11. สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมภาควิชา, คณะ, สถาบัน หรือต่างสถาบัน					
12. จัดรวบรวมข้อมูลนักศึกษาที่อยู่การควบคุมดูแลอย่างเป็นระบบ เช่น ประวัติส่วนตัว ผลการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านปัญหาส่วนตัว					
1. ให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านสุขภาพ พลานามัย					
2. แนะนำและกระตุ้นให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนในด้านการศึกษา					
3. แนะนำและกระตุ้นให้ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองที่สอดคล้องกับความเป็นจริง					
4. แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
5. แนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง					
6. ติดต่อผู้ปกครองของนักศึกษาเมื่อนักศึกษาประสบกับปัญหา					
7. แนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ					
8. แนะนำการคบเพื่อนให้กับนักศึกษา					
9. แนะนำหาที่พักอาศัยให้กับนักศึกษา					
10. ดักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติและบุคลิกภาพไม่เหมาะสม เช่น แต่งกายไม่เหมาะสม					
11. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสถาบัน สังคม สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว					
12. จัดเวลา / สถานที่เพื่อการนัดหมายให้นักศึกษามาพบเพื่อขอคำปรึกษา และประกาศให้นักศึกษาทราบ และนัดพบนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าภาคเรียนละ 3 ครั้ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13. แนะนำวิธีการแก้ปัญหาทางการเงิน โดยติดต่อหาทุนการศึกษาให้นักศึกษา					
14. ติดต่อหางานให้นักศึกษาทำในเวลาว่างหรือระหว่างปิดภาคเรียน					
15. แนะนำสถานที่ทำงานเมื่อจบการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา)

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณในความร่วมมือ
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้